

Staveskjema: Stavevansker 3. – 7. trinn

Fonologisk staving			
Begrep	Forklaring/eksempel	Eksempel fra medbragt elevtekst	Bekymring
Bokstavbortfall	Stumme bokstaver faller bort. Ikke stumme bokstaver faller bort.		
Bokstavtillegg	En eller flere bokstaver kommer i tillegg til de som er i ordets stavemåte.		
Bokstavomkastning	Bokstavene i ordet bytter plass.		
Bokstavforveksling	Når eleven ikke klarer å skille mellom bokstavene i alfabetet.		
Alfabetisk regularisering	Eleven staver ordene som om de var lydrette.		
Ortografisk generalisering	Eleven har tilegnet seg sider ved rettskrivingen som man overfører til staving av ord der disse ikke hører hjemme.		
Talemålpåvirkning	Dette indikerer liten kunnskap om, eller liten oppmerksomhet rundt det normaliserte talemålet. Eleven bruker egen tale som utgangspunkt for stavingen.		

Ortografisk staving

Begrep	Forklaring/eksempel	Eksempel fra medbragt elevtekst	Bekymring
Komplekse grafemer	Dette er lyder som må skrives med flere bokstaver.		
Diftonger	En diftong er en glidende overgang mellom to vokaler. Vokaler er de vanskeligste lydene å identifisere i tale-lydanalysen, og når man da skal identifisere denne, er det ekstra utfordrende.		
Morfologisk regulering	Dette krever at man klarer å endre fokus fra ordets lyd til ordets mening. Et morfem har alltid samme skriftlige form selv om uttalen kan endre seg fra ord til ord.		
Ortografiske regler	Dette handler om rettskrivingsregler, som reglene knyttet til enkel eller dobbel konsonant.		
Meningsmarkering	Lydlige ord er avhengig av kontekst for at vi skal kunne velge rett stavemåte.		
Låneord	Ordene vi låner fra andre språk har ikke stavemåter som baserer seg på norsk ortografi, og kan ha avvik fra norske rettskrivingsregler.		